

ИЛИНДЕН

ВЕСНИК НА МАКЕДОНСКО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“ - ТИРАНА

Јас го разбираам светот единствено како поле за културен натпревар меѓу народите - ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

ГОДИНА XIV БРОЈ 67

ТИРАНА - АЛБАНИЈА

www.vesnik-ilinden.com

ISSN 2522-4514

АПРИЛ/МАЈ 2025 ГОДИНА

Во овој број

Страница 2

МАКЕДОНСКО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“-ТИРАНА ИЗРАЗУВА ДЛАБОКО ЖАЛЕЊЕ ЗА СТРАОТНАТА НЕСРЕЌА ВО ДИСКОТЕКАТА ВО КОЧАНИ

ЧЕТИРИНАЕСЕТ ГОДИНИ ПОСТОЕЊЕ НА МАКЕДОНСКИОТ ВЕСНИК „ИЛИНДЕН“

Страница 3

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“-ТИРАНА, НИКОЛА ЃУРЃАЈ МУ ВРАЧИ БЛАГОДАРНИЦА „ИЛИНДЕН“ НА ЉУФТИМ СПАХИУ, В.Д. МАКЕДОНСКИ АМБАСАДОР ВО ТИРАНА

МАКЕДОНСКИОТ ВРШИТЕЛ Н ДОЛЖНОСТА АМБАСАДОР Г-ДИН СПАХИУ: ГОЛЕМА БЛАГОДАРНОСТ ЗА БЛАГОДАРНИЦА „ИЛИНДЕН“

Страница 4

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“-ТИРАНА УПАТИ ТЕЛЕГРАМИ СО СОЧУСТВО ПО ПОВОД КАТАСТРОФАЛНАТА НЕСРЕЌА ВО КОЧАНИ ДО ПРЕТСЕДАТЕЛКАТА ГОРДАНА СИЉАНОВСКА ДАВКОВА И ДО ПРЕМИЕРОТ ХРИСТИЈАН МИЦКОСКИ

ПРЕСТАВНИЦИ НА МАКЕДОНСКО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“-ТИРАНА НА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ФЕДЕРАЛНАТА УНИЈА НА ЕВРОПСКИ НАЦИОНАЛНОСТИ ЗА ЗАПАДЕН БАЛКАН, ОДРЖЕНА ВО СКОПЈЕ, МАКЕДОНИЈА

Страница 5

ДИРЕКТОРКАТА НА КОМИСИЈАТА ЗА ОДНОСИ СО ВЕРСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И РЕЛИГИОЗНИ ГРУПИ, ОЛИВЕРА ТРАЈКОВСКА ВО ПРИДРУЖБА НА ПРОФЕСОР КАТЕРИНА ТОДОРСКА БЕШЕ ВО ОФИЦИЈАЛНА ПОСЕТА ВО ОПШТИНА ПУТЕЦ

Страница 6

НА ГОЛЕМА ЦЕРЕМОНИЈА УСТОЛИЧЕН ПОГЛАВАРОТ НА АЛБАНСКАТА АВТОКЕФАЛНА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА Г. ЈОАН

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“-ТИРАНА МУ ГО ЧЕСТИТАШЕ ИЗБОРОТ НА НОВИОТ ПОГЛАВАР НА АЛБАНСКАТА АВТОКЕФАЛНА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА

Страница 7

ДЕЛЕГАЦИЈА ОД МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА – ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА НА ИНТРОНИЗАЦИЈАТА НА НОВИОТ АЛБАНСКИ АРХИЕПИСКОП

АРХИЕПИСКОПОТ Г.Г. ЈОАН, МУ ДОДЕЛИ ЧИН СТАВРОФОР НА ОТЕЦ ИЛИЈА МАЗНИКУ СО ПОТЕКЛО ОД ГОЛО БРДО

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“-ТИРАНА ДОБИ ВЕРСКИ КАЛЕНДАРИ ОД МПЦ-ОА ЗА МАКЕДОНЦИТЕ ВО АЛБАНИЈА

Страница 8

МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ ГО ОБНОВИ ВЕБ-ПОРТАЛОТ ДИГИТАЛНИ РЕСУРСИ НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК – МАЛА УЧЕНА ЛИТЕРАТУРА, НО ОБИЛНА НАРОДНА ЛИТЕРАТУРА

Страница 10

МАКЕДОНЦИТЕ ВО БУГАРИЈА ГО ЧЕСТВУВАА ЈАНЕ САНДАНСКИ, ПОРАЧААА ДЕКА ЌЕ СЕ БОРАТ ЗА СВОИТЕ ПРАВА

Страница 11

АЛБАНИЈА ПРИВРЕМЕНО ГИ УКИНА ВИЗИТЕ ЗА ДРЖАВЈАНИ НА ПЕТ ЗЕМЈИ ЗА ТУРИСТИЧКИ ЦЕЛИ

Четиринаесет години
македонски весник
“Илинден”

Katërmëdhjetë vjet gazeta
maqedonase “Ilinden”

Fourteen years of Macedonian
newspaper “Ilinden”

МАКЕДОНСКО ДРУШТВО “ИЛИНДЕН”-ТИРАНА ИЗРАЗУВА ДЛАБОКО ЖАЛЕЊЕ ЗА СТРАОТНАТА НЕСРЕЌА ВО ДИСКОТЕКАТА ВО КОЧАНИ

Со длабока тага и неизмерна болка и Македонците во Албанија ја примија веста за трагедијата во Кочани, изразувајќи длабоко и искрено сочувство до семејствата на младите животи што прерано згаснаа и се молат за закрепнување на повредените.

Македонско друштво “Илинден”-Тирана изразува длабоко жалење за несреќата во дискотеката во Кочани, Македонија. Изразуваме длабоко сочувство до семејствата на загинатите. Нема зборови што можат да ја намалат загуба, но нека љубовта и спомените на нивните сакани им дадат сила во овие најтешки моменти. Молитвите на Македонците во Албанија се за што побрзо закрепнување на повредените.

ЧЕТИРИНАЕСЕТ ГОДИНИ ПОСТОЕЊЕ НА МАКЕДОНСКИОТ ВЕСНИК “ИЛИНДЕН”

ИЛИНДЕН

ВЕСНИК НА МАКЕДОНСКО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“ - ТИРАНА

Јас го разбираам светот единствено како поле за културен натпревар меѓу народите - ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

весникот предизвика голем интерес кај македонската читателска публика во Република Албанија, во татковината Македонија како и меѓу македонската дијаспора во светот.

Според бројните дописи кои пристигнуваат на електронската адреса на редакцијата од македонски весник “Илинден” како и комуникацијата преку профилите на весникот на социјалните мрежи со читателите, забележуваме дека во четиринаесетгодишниот период весникот прерасна во сериозен медиум од чии вести и теми се напојуваат сè поголем и поголем број на корисници од македонското национално малцинство во Република Албанија.

Македонскиот весник “Илинден” почнувајќи од март 2017 година, покрај печатената верзија весникот може да се следи и преку своето интернет-издание: www.vesnik-ilinden.com На тој начин нашиот весник стана достапен за целокупната јавност за сите Македонци во Република Албанија, регионот и цел свет.

Истата година, од септември 2017 македонскиот весник “Илинден” е стандардизиран според меѓународните норми за печатени и електронски периодични списанија со ISSN 2522-6282 (online) и ISSN 2522-4514 (print) и дел од трите најголеми читачи на вести во Македонија: www.grid.mk, www.daily.mk и www.vesti.mk

Од август 2022 година Македонски весник “Илинден” е член на платформата Алијанса за етички медиуми (АЕМ) каде членуваат 29 печатени и аудиовизуелни медиуми во Албанија.

За сите заинтересирани сите броеви на македонски весник “Илинден” се достапни и во Национална библиотека во Тирана, Библиотеката на Собранието на Република Албанија, Националната и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски” во Скопје, Библиотеката на Институтот за старословенска култура – Прилеп, Библиотеката на Македонската академија на науките и уметностите, Национална Установа Библиотека “Григор Прличев – Охрид” и Државниот архив на Македонија.

Мисијата на нашиот весник и понатаму останува да го поттикнува и одржува во континуитет македонскиот јазик и идентитет во Република Албанија. И понатаму остануваме со вербата дека нашите активности ќе бидат соодветно поддржани од државните институции на Република Албанија и на Република Македонија, како и од Македонците ширум светот.

Редакцијата на Македонски весник “Илинден” ја користи оваа прилика да им се заблагодари на сите свои соработници, кои несебично помогнаа во конципирање на тематската и визуелната содржина на весникот.

Од тогаш до денес, Македонски весникот “Илинден” дава голем придонес во евидентирањето

и надминувањето на голем број прашања од интерес на Македонците во Република Албанија и континуирано работи на заштита и афирмација на македонскиот етнички, јазичен и културен идентитет и националните традиции на Македонците во Република Албанија.

Воедно, Редакцијата се заблагодарува и на верната читателска публика, која со покажаниот интерес кон содржините што ги понуди весникот покажа дека тој навистина ја допре сржта на проблемите на Македонците во Република Албанија и го приближи македонскиот литературен јазик за нивна комуникација, изразување и творење.

Да нѝ се множат изданијата и јубилеите.

Со почит,
Никола Ѓурѓај
Уредник на македонскиот весник "Илинден"

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО "ИЛИНДЕН"-ТИРАНА, НИКОЛА ЃУРЃАЈ МУ ВРАЧИ БЛАГОДАРНИЦА "ИЛИНДЕН" НА ЉУФТИМ СПАХИУ, В.Д. МАКЕДОНСКИ АМБАСАДОР ВО ТИРАНА

Во просториите на македонската амбасада во Тирана, претседателот на Македонското друштво "Илинден"-Тирана, Никола Ѓурѓај му врачи Благодарница на Љуфтим Спахиу, вршител на должноста амбасадор, што друштвото му ја додели по повод 16-годишнината од формирањето на Друштвото.

„Ми беше посебна чест и задоволство во името на нашето друштво и во името на македонско национално малцинство во Република Албанија лично да му ја предадам благодарницата "Илинден" на вршителот на должноста амбасадор на Република Македонија во република Албанија, г-динот Љуфтим Спахиу“, рече Ѓурѓај. Додава дека признанието му се доделува за неговиот особен придонес и заслуги за Друштвото и подобрување на состојбата на македонското национално малцинство во Република Албанија.

На врачувањето на признанието присуствуваше Радмила Стојмировска, прв секретар во македонската амбасада во Тирана и Ендрит Фетаху, потпретседател на Македонска алијанса за европска интеграција.

Исто така Ѓурѓај, кој е главен и одговорен уредник на весникот "Илинден" на амбасадата и донира примероци од последното издание.

Македонското друштво "Илинден"-Тирана чија главна мисија е заштита и афирмација на македонскиот етнички, јазичен, културен, верски, историски идентитет во Република Албанија, е формирано на 6 февруари 2009 година и регистрирано во Основниот суд во Тирана.

МАКЕДОНСКИОТ ВРШИТЕЛ Н ДОЛЖНОСТА АМБАСАДОР Г-ДИН СПАХИУ: ГОЛЕМА БЛАГОДАРНОСТ ЗА БЛАГОДАРНИЦА "ИЛИНДЕН"

Вршителот на должноста амбасадор во македонската амбасада во Тирана, г-дин Љуфтим Спахиу, кому му беше врачена Благодарница од Македонското друштво "Илинден"-Тирана искажа голема благодарност за укажаната чест и доверба.

„Чувство на голема чест е да бидеш избран од нашинците. Им благодарам од срце за признанието и за укажаната доверба. Во овие 3 години со Македонците во Албанија соработувавме во многу успешни проекти и активности. Заедно ги делевме успехите и разочарувањата, но никогаш не престанавме да веруваме во подобра утре. Поради тоа, оваа Благодарница ми значи многу и истата ја споделувам со сите нив“ - рече г-дин Спахиу за МИА.

Исто така, истакна дека „Оваа Благодарница е доказ дека нашата соработка нема никогаш да прекине, а

би сакал да биде, поттик за идните колегите кои ќе бидат дел од оваа Амбасада за да внесат нова енергија во соработка со нашинците затоа што тоа е единствениот пат за зачувување на културата, јазикот и традицијата“.

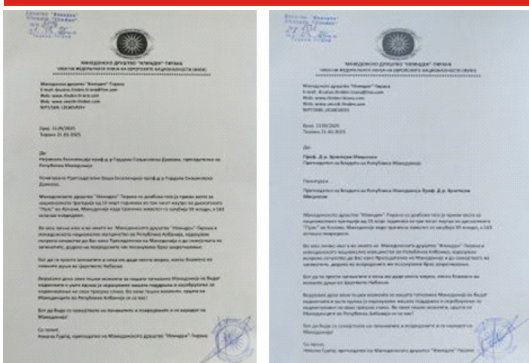
Покрај тоа, порача дека македонската заедница во Албанија тоа го заслужува и е “пример за посветеност, истрајност и љубов кон своите корени”.

Благодарницата, во просториите на Македонската амбасада во Тирана, му ја врачи претседателот на Друштвото, Никола Ѓурѓај, за “неговиот особен придонес и заслуги за друштвото “Илинден” и македонското национално малцинство”.

На врачувањето на признанието присуствуваа Радмила Стојмировска, прв секретар во македонската амбасада во Тирана и Ендрит Фетаху, потпретседател на Македонска алијанса за европска интеграција.

Македонското друштво “Илинден”-Тирана чија главна мисија е заштита и афирмација на македонскиот етнички, јазичен, културен, верски, историски идентитет.

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО “ИЛИНДЕН”-ТИРАНА УПАТИ ТЕЛЕГРАМИ СО СОЧУВСТВО ПО ПОВОД КАТАСТРОФАЛНАТА НЕСРЕЌА ВО КОЧАНИ ДО ПРЕТСЕДАТЕЛКАТА ГОРДАНА СИЉАНОВСКА ДАВКОВА И ДО ПРЕМИЕРОТ ХРИСТИЈАН МИЦКОСКИ

Претседателот на Македонското друштво “Илинден”-Тирана, Никола Ѓурѓај во име на друштвото и Македонците во Република Албанија, до претседателката Гордана Силјановска Давкова и до премиерот Христијан Мицкоски, упати телеграми со сочувство за трагедијата во Кочани. Се наведува дека со длабока болка Македонците ја примиле веста за националната трагедија од 16 март, во која животот го загубија 59 млади, а многу останаа повредени, дека чувствуваат, тагуваат и сочувствуваат со настраданите. Во мое лично име и во името на Македонското друштво “Илинден”-Тирана и македонското национално малцинство во Република Албанија, изразувам искрено и длабоко сочувство до Вас како претседателка и премиер на Македонија и до семејствата на загинатите. На повредените им посакуваме брзо закрепнување, стои во телеграмата на сочувство. Веруваме дека “овие тешки моменти за нашата татковина Македонија ќе бидат надминати и уште еднаш ја изразуваме нашата поддршка и охрабрување за надминување на оваа траорна слика”. Во овие тешки моменти, срцата на Македонците во Република Албанија се со вас. Бог да биде со семејствата на починатите и повредените и со народот на Македонија”, стои во телеграмите со сочувство.

ПРЕСТАВНИЦИ НА МАКЕДОНСКО ДРУШТВО “ИЛИНДЕН”-ТИРАНА НА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ФЕДЕРАЛНАТА УНИЈА НА ЕВРОПСКИ НАЦИОНАЛНОСТИ ЗА ЗАПАДЕН БАЛКАН, ОДРЖЕНА ВО СКОПЈЕ, МАКЕДОНИЈА

Од 6 до 8 март 2025 година во главниот град на Република Македонија се одржа конференцијата на Федералната унија на европски националности (ФУЕН) за Западен Балкан насловена „Пристапи за справување со говорот на омраза против малцинствата во Западен Балкан“.

Организатор и домаќин на истата беше Ромскиот центар за комуникации „ДРОМ“ од Куманово, чија одлична организација успеа да привлече претставници на национални малцинства од десетина држави во и вон Западен Балкан. Конференцијата ја отвори извршниот директор на Р.Ц.К. „ДРОН“, Ахмед Јашаревски

кој се осврнa на потребата од поголема застапеност на теми за состојбата на Ромите во балканските држави и светот, но и за положбата на сите малцинства низ светот.

Поздравно обраќање имаше и претседателот на ФУЕН, Ларант Винце, кој воедно е и член на Европскиот Парламент. Во неговиот говор, исто така, беше апостофирана улогата на малцинствата во секоја од државите не само на Балканот, туку и во европски и светски рамки. При тоа, се осврнa и на потребата од едукација кај малцинствата, како на мајчин, така и на јазикот на државата во која живеат.

Како идни носители на општествени дејности во државата малцинските членови треба да ја поседуваат основната алатка со која ќе бидат корисни во општеството, а тоа е јазикот за комуникација на сите граѓани на ниво на држава, но и да го негуваат својот мајчин јазик како начин за пренесување на вредностите на своето малцинство.

На отворањето на конференцијата свое обраќање имаше и министерот без ресор, Шабан Салиу задолжен за имплементација на стратегијата за ромската инклузија 2022-2030. Во натамошниот дел беше одржана првата панел сесија на тема „Сегашната состојба на малцинствата од Западен Балкан“, додека втората панел сесија се однесуваше на „Адрсирање на говорот на омраза“ а третата беше за „Малцинското образование и образованието за малцинствата“.

На оваа Конференција, во име на Македонското друштво „Илинден“-Тирана, беа присутни проф.д-р Катерина Тодороска и Сабина Џелили, координатор на Друштвото за Округот Елбасан.

ДИРЕКТОРКАТА НА КОМИСИЈАТА ЗА ОДНОСИ СО ВЕРСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И РЕЛИГИОЗНИ ГРУПИ, ОЛИВЕРА ТРАЈКОВСКА ВО ПРИДРУЖБА НА ПРОФЕСОР КАТЕРИНА ТОДОРОВСКА БЕШЕ ВО ОФИЦИЈАЛНА ПОСЕТА ВО ОПШТИНА ПУСТЕЦ

На ден 21. 04. 2025 година, Директорката на Комисијата за односи со верските заедници и религиозни групи на Македонија, г-ѓа Оливера Трајковска во придружба на професор Катерина Тодороска беше во официјална посета во општина Пустец, Албанија и се запозна со актуелната состојба, горливите проблеми со кои се соочуваат Македонците, но, и со напредокот на оваа општина.

При посетата оствари средба со градоначалникот г-дин Пали Колефски, претседателот на Македонската алијанса за европска интеграција г-дин Васил Стерјовски и отец Алексо Темелко.

Општина Пустец изобилува со ретка природна убавина како можност за развој на алтернативен туризам и голем број културни споменици и духовни светилишта.

Директорката Трајковска имаше можност да ги посети црквите „Св.Архангел Михаил“, „Св.Атанасиј Велики“ и „Пресвета Богородица“ – духовни светилишта кои со векови биле чувари на православната вера и македонскиот идентитет.

Исто така ја посети и црквната општина при црквата „Св. Архангел Михаил“, и им ја врачи донацијата од Македонската Православна Црква – Скопска епархија, вапцани и благословени велигденски јајца за радост на најмалите.

Општина Пустец е чувар на православната вера и македонскиот идентитет!

НА ГОЛЕМА ЦЕРЕМОНИЈА УСТОЛИЧЕН ПОГЛАВАРОТ НА АЛБАНСКАТА АВТОКЕФАЛНА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА Г. ЈОАН

Во катедралата „Воскресение Христово“ во Тирана денеска се одржа официјалната церемонија на устоличување на новиот архиепископ на Тирана, Драч и цела Албанија, Јоан. На церемонијата присуствуваа голем број верници и гости од 13 православни цркви од светот.

Г. Јоан е втор архиепископ на Албанската автокефална православна црква (ААПЦ), по падот на комунистичкиот режим и прв архиепископ Албанец од 1967 година.

Им благодариме на мачениците на слободата кои ја шират светлината на верата. Диктатурата ги уништи надворешните сидови на црквите, но не можеше да ги уништи срцата на верата. Во критичните времиња, Бог ја посети нашата црква. Го почитувам споменот на моите предци. Во долгиот список споменувам две истакнати личности. Мојот Бог, Фан Ноли, беше вистинскиот човек.

Тој беше обдарен од Бога со извонредни таленти, придонесувајќи за националното помирување. За рекордно време ја опреми црквата со главните книги. На крајот на 20 век, кога нашата православна црква беше во урнатини, Бог испратил уште еден просветлен човек, архиепископот Анастасиј, кој ја овозможи нејзината обнова. Неговата проповед беше љубов и почит кон секое човечко суштество, дух кој мораме да го зачуваме, рече поглаварот по устоличувањето.

Порача дека треба „да кажеме благодарам и да бидеме благодарни. Колку повеќе имаме благодарност, толку Бог ќе ни биде поблизок“.

Секое време имало свои предизвици. Векот во кој живеаме со нови технологии носи нови предизвици, а нашата црква не е изземена од нив. Треба да се соочиме не само за да се заштитиме, туку и да најдеме решенија. Нашиот труд и фокус, Божјото зачувување и заштита, зајакнувањето на единството во црквата се неопходни за да се постигне нејзината цел, рече тој во своето обраќање.

Во втората недела од Велигденскиот пост, посветена на свети Григориј Палама, на 16 март 2025 година, по Божествената Литургија, согласно со свештеното предание и Уставот на Православната автокефална црква на Албанија, Светиот Синод со канонски гласови едногласно го избра г. Јоан, кој привремено го заменуваše упокоениот поглавар Анастасиј.

Претходно г. Јован 27 години беше Митрополит на Корчанската митрополија. Завршил високи теолошки студии во САД и се вратил во Албанија за да му помогне на архиепископот Анастасиј во возобновувањето на распаднатата албанска црква. Од 1993 година служеше како професор на Теолошката Академија во Драч, преведувач на бројни теолошки текстови и автор на првиот учебник по Догматика на албански јазик. Го основа списанието „Tempulli“ (Храм), ја претставуваше Црквата на меѓу православни и меѓу христијански средби и беше одликуван со значајни признанија за својот придонес во културата, образованието и меѓурелигискиот дијалог.

На 23 јули 2003 година бил прогласен за „Почесен граѓанин на округот Корча“ за исклучителен придонес во негување на верската толеранција и разбирање, поддржувач на еманципацијата и зближувањето на граѓаните.

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“-ТИРАНА МУ ГО ЧЕСТИТАШЕ ИЗБОРОТ НА НОВИОТ ПОГЛАВАР НА АЛБАНСКАТА АВТОКЕФАЛНА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА

Македонското друштво „Илинден“-Тирана денеска упати честика до Неговото блаженство архиепископ Јоан, по повод изборот за поглавар на Албанската автокефална православна црква.

Од мое лично име, во името на Друштвото, како и од македонското национално малцинство кое живее во Република Албанија, упатуваме честитки за вашиот достоин избор за архиепископ на Тирана, Драч и цела Албанија, стои во честиката потпишана од претседателот Никола Ѓурѓај.

Во неа се додава дека во речиси тридеценискиот период, како митрополит на корчарската митрополија, ги почитувал сите верници и бил почитуван од сите нив и му се посакува долга и одлична служба како Првосвештеник.

Под Ваше раководство, автокефалната православна црква на Албанија ќе продолжи да биде силен столб на верата, мирот и духовните вредности за верниците и за целото албанско општество. Ви честитаме од сè срце, стоиме со голема почит и љубов во Бога, посакувајќи ви долга и одлична служба како Првосвештеник, се посакува во честитката.

ДЕЛЕГАЦИЈА ОД МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА – ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА НА ИНТРОНИЗАЦИЈАТА НА НОВИОТ АЛБАНСКИ АРХИЕПИСКОП

Делегација од Македонската Православна Црква – Охридска Архиепископија, составена од Митрополитот Тетовско-гостиварски г. Јосиф и Епископот Стобиски г. Јаков на 29 март 2025 година присуствуваше на интронизација на новоизбраниот Архиепископ на Тирана, Драч и на цела Албанија г.г. Јоан.

Епископот Јаков со поздравно слово му честиташе на Неговото Блаженство Архиепископот на Тирана, Драч и цела Албанија г. Јоан пренесувајќи му ги поздравите од Архиепископот Охридски и македонски г.г. Стефан и на Светиот архијерејски синод на Македонската Православна Црква – Охридска Архиепископија.

На интронизацијата на Блаженејшиот Архиепископ г.г. Јоан, присуствуваа и архијереи од сите сестрински Православни Цркви.

АРХИЕПИСКОПОТ Г.Г. ЈОАН, МУ ДОДЕЛИ ЧИН СТАВРОФОР НА ОТЕЦ ИЛИЈА МАЗНИКУ СО ПОТЕКЛО ОД ГОЛО БРДО

Поглаварот на Албанската автокефална православна црква Неговото Блаженство г.г. Јоан, Архиепископ на Тирана, Драч и цела Албанија, на 7 април годинава, на празникот Свети Георгиј Победоносец, му додели чин ставрофор на отец Илија Мазнику од Голо Брдо. Отец Илија Мазнику е Македонец по потекло од село Врница, областа Голо Брдо.

Чинот ставрофор го доделува надлежниот архиереј на оние свештеници кои имаат над дваесет години свештеничка служба, кои се одликувале со својата ревносна работа и служба на Црквата и покажале очигледни резултати во својата работа. Чинот ставрофор односно првосвештеник се доделува на Света архијерејска литургија, кога архијерејот чита молитва над главата на наградениот и му подава прекривка за слабина (ромбоидна ткаенина), која отецот секогаш ја носи на Света литургија.

Почитуван отец Мазнику, Македонско друштво “Илинден”-Тирана, од сè срце Ви упатува искрени честитки за доделениот чин ставрофор од Архиепископот Јоан. Со вера во Бога и љубов за татковината, Ви честитаме од сè срце, посакувајќи Ви долга и одлична служба. Достоен е! – се вели во поздравната телеграма од Македонското друштво “Илинден”- Тирана до отец Илија Мазнику.

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО “ИЛИНДЕН”-ТИРАНА ДОБИ ВЕРСКИ КАЛЕНДАРИ ОД МПЦ-ОА ЗА МАКЕДОНЦИТЕ ВО АЛБАНИЈА

Македонското друштво “Илинден”-Тирана доби верски календари за 2025 господово лето, кои бесплатно ќе бидат распределени на Македонците во Република Албанија.

Во име на Македонско друштво “Илинден”-Тирана и на Македонците голема благодарност до Македонската православна црква – Охридска Архиепископија и архиепископот г.г. Стефан што и годинава доделува одреден број верски календари за кои постои се поголем интерес меѓу Македонците.

Како друштво, веќе неколку години по ред, добиваме бесплатни верски календари од МПЦ-ОА, кои

потоа им се распределуваат на Македонци во Албанија. Од мое лично име, од име на друштвото и на Македонците искажувам голема благодарност за МПЦ – ОА на поглаварот г.г. Стефан за покажаната добра волја да им подари на Македонците од Албанија дел од своите верски календари, рече Ѓурѓај.

Додава дека интересот меѓу Македонците од година во година е се поголем и посочува дека календарите веќе се достапни а за да се добие календар треба само да се контактира со друштвото.

МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ ГО ОБНОВИ ВЕБ-ПОРТАЛОТ ДИГИТАЛНИ РЕСУРСИ НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Македонската академија на науките и уметностите го обнови веб-порталот Дигитални ресурси на македонскиот јазик. На веб-порталот има дигитални речници на македонскиот јазик, двата зборника за македонскиот јазик од 2020 година (Континуитет на МЈ и Погледи за МЈ), а успешно се поставени и сите стари книги и речници, како и монографии за македонските дијалекти.

Исто така, поставени се и заштитени Целокупните дела на Блаже Конески, кои постојано се мета на хакерски напади. Првите шест тома од целокупните дела на Блаже Конески го опфаќаат неговото книжевно-уметничко и книжевно-научно творештво: Поезија 1, Поезија 2, Препеви, Проза, Есеи и Македонскиот 19 век.

Иницијатор и раководител на научно-истражувачкиот проект на МАНУ „Критичко издание на целокупните дела на Блаже Конески“ беше академик Милан Ѓурчинов (1928-2018). Со том 7 започнува лингвистичкиот дел од творештвото на Блаже Конески, а раководител на Проектот и главен уредник/редактор на томовите е академик Катица Кулаковска.

Овде се претставени дигиталните верзии на објавените томови од „Критичко издание на целокупните дела на Блаже Конески“ од страна на МАНУ и тие можат да се користат единствено за научни цели.

Воедно, Дигиталните ресурси на македонскиот јазик се збогатени и со двата тома на Лингвистички студии за македонскиот јазик од проф. Лилјана Минова-Ѓуркова.

МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК – МАЛА УЧЕНА ЛИТЕРАТУРА, НО ОБИЛНА НАРОДНА ЛИТЕРАТУРА

„Македонскиот речник од 16 век“ е драгоцен аргумент против негаторските тези на соседите

Огромниот придонес на францускиот македонист Андре Вајан и неговиот „Македонски речник од 16 век“ за побивање на негаторските бугарско-грчки тези дека не постои македонскиот јазик.

Во спомен на францускиот лингвист и македонист Андре Вајан

„Словенскиот македонски јазик претставува реалност во таква мера што во XIX век суштествувал еден македонски литературен јазик, јазик на сосем мала учена литература, но на обилна народна литература. Овој литературен јазик, заснован врз говори што природно се разликуваат малку меѓу себе, немаше време да се унифицира. Меѓутоа негови центри беа Скопје, Тетово, Охрид, Битола (Манастир), Воден итн.“, ќе запише францускиот лингвист и македонист Андре Вајан во 1938 година за постоењето и засебноста на македонскиот јазик, побивајќи ги сите и секакви бугарски и грчки тврдења дека македонскиот јазик бил измислен од Тито во 1944/1945 година (A. Vaillant: Le probleme du slave Macedonien – Bulletin de la Societe de linguistique de Paris, t. 39, 2 (Numero 116), Paris 1938, p. 195).

Еден од најжестоките аргументи на овој врвен европски лингвист против таквите негаторски тези е и „Македонскиот речник од XVI век“, кој го издал заедно со Ќиро Ѓанели, професор на Универзитетот

во Рим, Италија, – речник со повеќе од 300 изворни македонски зборови и фрази, напишан во 16 век од непознат автор, а објавен во 1958 година. Текстовите презентирани за анализа во ова издание биле изработени од „Институтот за словенски студии“ при Парискиот универзитет во 1958 година. Станува збор за еден од најраните ракописи напишани на чисто македонски народен јазик, а неговите содржини се собрани од селото Богатско, кое се наоѓа во регионот на Костурскиот округ, во југозападна Македонија. Денес, на 23 април 2025 година се навршуваат 48 години од смртта на овој француски македонист и тоа е соодветна пригода за ново навраќање кон исклучителниот придонес на Вајан во борбата против сите фалсификати и негации на самобитноста на македонскиот народ и неговиот македонски јазик.

Вајан: „Словенскиот македонски јазик претставува реалност!“

Андре Вајан

Андре Вајан (2.11.1890–23.4.1977) е француски славист, професор на Националната школа за ориентални јазици и Високата школа за напредни студии во Франција, како и на Францускиот колеџ. Тој бил дописен член на МАНУ од 25 јули 1969. Бил и дописен член на Славјанскиот институт во Праг, дописен член на Југословенската академија на науките и уметностите, но и на Бугарската академија на науки и уметностите. Во периодот од 1922 до 1934 година, за да се запознае добро со славјанските јазици престојувал во Југославија, Чехословачка, Советскиот Сојуз и во Полска. Во периодот меѓу двете светски војни, кога пропагандите на Србија, Бугарија и на Грција ги негираат постоењето на македонскиот народ и македонскиот јазик, францускиот славист Андре Вајан во 1938 година за македонскиот јазик ќе напише: „...Поимот на ‘словенскиот македонски’ е нејасен само за оној што тоа го сака. Словенскиот македонски претставува реалност во таква мера што во XIX век суштествувал еден македонски литературен јазик, јазик на сосем мала учена литература, но на обилна народна литература; и не се работи само за документи на фолклорот какви што можат да се соберат сегде: лирската

македонска песна, многу ценета во Србија и во Бугарија, претставува еден автентичен литературен жанр, со реална вредност. Овој литературен јазик, базиран врз говори што природно се разликуваат малку меѓу себе, немаше време да се унифицира. Меѓутоа негови центри беа Скопје, Тетово, Охрид, Битола (Манастир), Воден, итн.“.

Првиот непосреден допир со Македонија, Андре Вајан го имал како француски војник на Македонскиот фронт во времето на Првата светска војна. Тогаш како потпоручник во Главниот штаб имал задача во „околината на Лерин да ја испита јазичната обичаите и спомениците“, при што започнал и со собирање македонски народни песни и приказни. Притоа, меѓу другото, утврдил дека „Во Македонија, српска и грчка, постои само македонски јазик...“.

Во неговите научни истражувања особено го интересирале и старословенскиот јазик и книжевноста, компаративната граматика на словенските јазици и сл. Се занимавал и со македонската дијалектологија и македонскиот јазик во рамките на јужнословенската јазична група. Автор е на дваесетина книги и на голем број статии и други прилози.

Немерливата важност на „Македонскиот речник од 16 век“ на Вајан и Ѓанели

Ракописот № Ц 152 од Ватиканската библиотека, кој ги содржи и македонскиот речник и македонските народни песни од Богатско, од околината на Костурско, ќе го проучуваат Андре Вајан и Ѓанели. Резултатите од истражувањето на текстот од македонските материјали и описот на ракописот со јазична студија на текстот, ќе го објават како „Еден македонски речник од XVI век“ во изданијата на Институтот за словенски студии на Парискиот универзитет „Текстови“, кн V, Париз, 1958, стр. 1–70 (Ciro Giannelli – Andre Vaillant, Un lexique macedonien du XVI Siecle, Paris, 1958).

Зборувајќи за ова, Ѓанели како особено интересен го истакнува портретот на некоја жена во македонска народна носија. Во уводниот дел Ѓанели изнесува целосен палеографски опис на ракописот, кој се состои од три дела, од поголем број тетратки. Во вториот дел на ракописот се забележани македонскиот речник, македонските народни песни и турската народна песна. Покрај ова, забележени се уште две македонски реченици.

Македонскиот речник од 16 век во првиот дел содржи неколку обични реченици. Поголемиот дел од Речникот претставуваат случајно забележени зборови, но има и поединечни групи зборови со кои се именуваат: животни, птици, растенија, жита, носија, садови, алати, сродство, деновите во неделата и др.

Во дел од речениците и зборовите е забележано следното: „Господине, брате, да си здрав, остави ни да спие, ела да ја ме, и да пиеме, да работиме, имате вино да купиме, от која страна да појдиме во Богаско; – сокол, врапци, јастреб, тресопашка, властовица, врани, јаребици, голоби; – офци, кози, јагне, мечка, елен, лисица; – месо, сирени, мљако, јајца, хлабо, вино, сол; – жито, пшеница, арж, просо, ечмен, овеж, зоб; – паница, вјадро, кутел, корито, лопата; – перница, разбој, фурка, врјатено, гребен, игла, точило, брич; – глава, чело, вјажди, очи, око, нос, мрсул, уши, уста; – гуна, кошјула, ракав, поас, гашник, чехли, опинци; – жена, вдовица, невјаста, старец, дедо, стара; – духовнико, властели, стрина; – ден, недела, месецу, година, понеделник, фторник... петок; – косор, срп, кола, гумно, врешта, плевна, пчели, мет...“.

Потврда дека македонските текстови потекнуваат од Костурско, Вајан и Ѓанели наоѓаат во реченицата што е дел од македонскиот речник, а во која се вели: „От која страна да појдиме во Богаско“.

Богаско се наоѓа во Костурско, на патот од Кожани за Костур. Во однос на тоа кој ги запишал македонските материјали, Ѓанели мисли дека станува збор за некој, можеби, ученик од Костур, секако Грк, кој го знаел и македонскиот говор од Костурско, па забележил неколку реченици, три песни и неколку десетини збора од секојдневниот говор, а со тоа се согласува и проф. Вајан.

Покрај македонскиот речник, ракописот содржи и три народни македонски песни. Овие песни имаат особено значење за македонскиот јазик и за македонското народно творештво од XVI век. Народната лирска песна со својата длабока старост има огромно значење не само за македонското туку и за целото славјанско културно наследство./www.novamakedonija.com.mk/Свето Тоевски

МАКЕДОНЦИТЕ ВО БУГАРИЈА ГО ЧЕСТВУВАА ЈАНЕ САНДАНСКИ, ПОРАЧАА ДЕКА ЌЕ СЕ БОРАТ ЗА СВОИТЕ ПРАВА

Со порака дека ќе се борат за своите права за да бидат она што се – Македонци, припадниците на Македонската заедница во Бугарија денеска го чествуваа споменот на Јане Сандански, еден од најголемите македонски револуционери.

На собирот во градот Мелник, пред споменикот на Сандански се одржа народен собир на кој учествуваа Македонците од Бугарија, припадниците на ОМО „Илинден“ – Пирин“ како и бројни гости од Македонија и од други земји во кои живеат нашите сонародници.

Собирот го обезбедуваа зајакнати сили на бугарската полиција, која не создаваше проблеми во текот на чествувањето на споменот на 110 години од убиството на царот на Пиринот – Јане Сандански. На присутните им се обрати Стојко Стојков, копретседател на ОМО „Илинден“ – Пирин“.

Јане остави големо политичко и идејно наследство, кое е живо и денес. Да не се плашине од тиранијата, да се бориме за своите права, да бидеме она што сме – Македонци, да ја сакаме Македонија, да не мразиме никој народ, да соработуваме со сите што сакаат да соработуваат со нас, да се бориме за правда, слобода и совршенство, да сакаме да паднат границите што ја делат Македонија во еден европски сојуз, слично како што сонуваше Јане – за обединување на балканските народи во балканска федерација. Ние немаме за цел цепање територии, поставување или местење граници, туку нивно симнување – порака Стојков.

Тој потсети дека наспроти сите зачувани сведоштва, денес, во Бугарија официјално се негира дека Јане Сандански бил Македонец, кој се борел за автономна Македонија.

Ги негираат неговите идеи, неговата самосвест, се обидуваат откако го убија телото, да го убијат и духот на Сандански. Зошто сакаат да ја менуваат историјата? Затоа што за да признаат кој беше, во што веруваше и за што се бореше Јане, значи да признаат дека постои посебен македонски народ. А, за жал, и до денес негирањето на македонската нација е официјална политика во Бугарија – потенцира Стојков.

Во обраќањето тој одаде дека, на ист начин како Јане, така и Македонците во Бугарија, ниту мразат некого, ниту сакаат од некого нешто да земаат.

Сакаат само вистина, правда и достоинство. Да бидат и останат она што се – Македонци. Да бидат рамноправни граѓани на Бугарија и на Европскиот сојуз. Да почитуваат и да бидат почитувани. Да се инспирираме според мислите што го инспирираа и него, дека робот се бори за слобода – слободниот за совршенство и Народите се браќа и како браќа треба да живеат!

Или наместо тоа да потонеме во блатото на омразата и негирањето, наместо да се бориме за совршенство да уништуваме и деградираме! Ние денес и секој ден ги избираме и ќе ги избираме пријателството, вистината, слободата, правдата и достоинството. И додека сме живи – ќе се бориме! – потенцира Стојков.

АЛБАНИЈА ПРИВРЕМЕНО ГИ УКИНА ВИЗИТЕ ЗА ДРЖАВЈАНИ НА ПЕТ ЗЕМЈИ ЗА ТУРИСТИЧКИ ЦЕЛИ

Според владината одлука, државјани на земјите кои ќе влезат во Албанија без визи се оние од Саудиска Арабија, Катар, Оман, Тајланд и Индонезија. Овие граѓани во Албанија ќе влегуваат со патна исправа, но без виза за туристички цели на ограничен период, од 15 април до 31 декември 2025 година. За спроведување на оваа одлука надлежни се Министерството за Европа и надворешни работи и Министерството за внатрешни работи, а стапува во сила со објавувањето во „Службен весник“.

ИМПРЕСУМ:

Издавач: Македонско друштво “Илинден”-Тирана

Главен и одговорен уредник: Никола ЃУРЃАЈ

Лектура: Естела КАРАМЕШИНОСКА

Компјутерска обработка: Анита МИЛЕВСКА

Печати: Печатница Абазии - Тирана

Фотографии: Редакција на Македонски весник “Илинден” и Македонско друштво “Илинден”-Тирана

Адреса: Rruga “Mihal Grameno” Nr. 167, Tirana, Albania

Телефон: +355 69240 1778

E-mail: drustvo.ilinden.tirana@live.com

www.ilinden-tirana.com

www.vesnik-ilinden.com

© Македонски весник “Илинден” - Сите права се задржани. Не е дозволено копирање, умножување или понатамошна репродукција или дистрибуција на делови или на целото издание во печатени или електронски медиуми без претходно добиено одобрение од издавачот.

Македонска народна носија Клење - Голо Брдо

Veshje popullore maqedonase Klenjë - Gollobordë